

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Cvet — Mahnič.

Kakor lepa zelena livada, polna pisanega cvetja — polna kipeče rasti in krasote, polna mnogo obeta- jočega brstja in polna pomladanskega petja — taka je bila slovenska zemlja okoli leta 1880.

Na meji se je izbojeval iz veliki- kimi ljudskimi tabori l. 1868—1870 velik narodni boj, določile so se slo- venske narodne meje, ves narod je stal pod praporom slovenske narode- trobojnice pripravljen, da brani svoje najdražje — svojo domovino. Premagan je bil zimski mráz in led — pomlad je prišla.

V središču slovenske zemlje, v beli Ljubljani se je lepo razvijala mlada narodna kultura, vse je šlo na veselo delo z velikimi nadami za bodočnost. »Zvon« je pel čez pomla- dansko ravan in je vabil delavce na delo — bojevniki pa so se zbirali, da si osvoje lepo belo Ljubljano, ki je padla leta 1882. v slovenske roke. V »Čitalnicah«, v sokolskih in drugih društvih se je vzgajal narod, velika narodna ideja je zmagała na vsej čr- ti — nemčurji so se poskrili — jas- sen dan je vstajal nad slovenskimi deželami.

Takrat se je oglašil v Gorici dr. Mahnič z listom »Rimski Katolik«. Napadel je vse narodno delavne lu- di, pesnike in pisatelje, kulturne de- lavce, sploh vse, kar je bilo narode- nega. Spočetka se je mislilo, da bo Mahnič osamljen — in res se mu ni dolgo nihče pridružil. Toda Mahnič je bil kakor strupen cvet, ki je padel na narodno polje.

S početka je ta gnusni cvet, ki je bil prvi izrodek rimskega kleri- kalizma zastrupil samo najbližje okrožje — prva žrtev je bil pesnik- pevec S. Gregorčič — potem pa se je začel okoli tega tujega, cvetu ši- riti pogubonosni smrad, in v nje- govem okrilju je raste uničujoč ple- vel.

Začelo se je nekaj neverjetnega. Ona mlada njiva, ki je leta 1880. obe- tala tako lepo setev, je bila leta 1890 že vsa okužena. »Narodnost« in vsa narodna kultura je bila prokleta — lastni sinovi slov. naroda so začeli uničevati narodno delo.

Leta 1892. so se sešli na katoli- ški shod, na katerem so proglasili Mahniča za svetnika in njegove na- uke edino prave za Slovence.

Od te dobe se je začel sloven- ski propad.

Vsa črna armada se je vrgla na ubogi narod — začela je po priži- cah sramotiti narodnjake in pljuvati na vse, kar je slovensko. Na ta na- čin so klerikalci premetili ljudstvo, dobili so moč v roke in so začeli na vse pretege delati zveze z vlado in tuji, da so svojo moč rešili.

Leta 1900 so se zbrali na drugi katoliški shod, kjer so sklenili, na- pasti narodne organizacije: sokol-

stvo, ciril-metodovo družbo in na- rodno učiteljstvo.

Ko so nahujskali narod tudi proti tem narodnim organizacijam so se zbrali na III. katoliški shod, kjer so sklenili, da morajo dobiti ma- gari s tujo pomočjo Ljubljano v svo- je roke — s tem so hoteli zadati slo- venskemu narodnemu življenju smr- ten udarec.

Cvet — Mahnič, ki ga je pokojni Aškerc proglasil za blaznega pleso- čega derviša — se je torej razrastlel čez vso slovensko zemljo in le s svojim kužnim smradom zadušil na- rodno življenje.

Danes se vrši proslava tega de- la, ki je pahnilo slovenski narod v temo in suženjstvo.

V starem grškem mestu Efezu je bilo krasno svetišče boginje Diane. V tem mestu je živel neki človek po imenu Herostrates. Ta človek se je hotel proslaviti — in ker ni znal drugega, je šel in je zažgal ono lepo svetišče. In res še danes je znano njegovo ime.

Tak človek je bil tudi Mahnič — in njegovi pomagači, ki danes pol- nijo ljubljanske ulice, so mu enaki.

Danes je cvet dozorel. Počasi mu bo zmanjkalo tal — ljudstvo ga bo izrezalo, kakor bolečo smrtno ga- no. Ako ne, bo samo umrlo. Že danes se širi smrad od gnolobe. Kakor po- gnojena njiva bo slovenska zemlja, ko bo propadel klerikalizem in bo narod vstal k novemu življenju.

Štajersko.

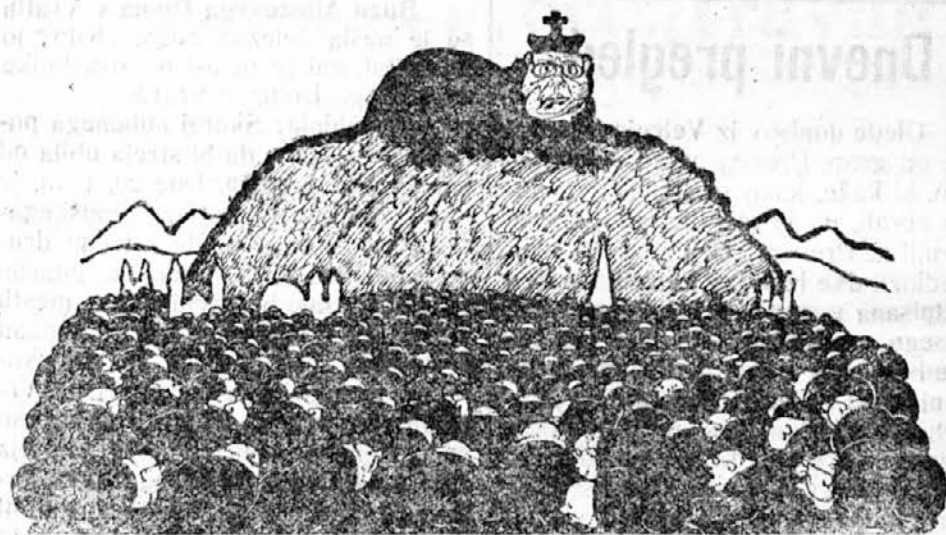
»Straža« in »krepki odgovor« Ahnerju. Nepričakovano zanimanje je vzbudil Ahnerjev govor in vsi so čakali, kaj bo odgovorila »Straža«. Mi smo prilično vedeli, kaj bo odgo- vorila »Straža«. Glavno zanimanje je bilo med Nemci, ki so pričakovali — narodnega ogorčenja. Doživeli pa so — razočaranje, kajti vse pisanje v »Straži« je imelo edinele namen nekako — prati lavantinsko škofijsko upravo. Nele, da v narodnem oziru »Stražina« zavrnitev ni prav nič od- govarjala okoliščinam, tudi »Straža« ni našla dovolj poguma, nastopiti proti Ahnerju-duhovnu. Ves ta »krepki odgovor« v »Straži« ne po- meni torej prav nič drugega, kot — krepko blamažo. Smo govorili z Nemci, ki so izražali svoje začudenje nad temi klerikalnim pisanjem, češ, potem ni čudno, da na terenu zgubljate, mesto da bi pridobili. Celo ti, Nemci, kojim se je moralo »Stražin« toli »krepki odgovor« šele prevesti, so prišli do spoznanja, da so gospo- dje v Cirilovi tiskarni pač le zato ti- skali, ker so tiskati morali in to pod čisto enostavnem moralnem pritisku, da pa jim je bilo to silno neljubo, da, najbrže zelo — mučno, a ne morda le radi Ahnerja, ki dela na ukaz svojega gospoda, dr. Kaltnerja, pod

pritiskom »Volksrata«, ki hoče na ta način prisiliti in izsiliti import nemških duhovnikov k nam. Ker pa se kn. škof Napolnik noče zameriti svojemu dušnodpastirskemu kole- gi, je morala stvar biti tako urejena, da služi danes splošno v posmeh vsem onim, ki so ta člančič skrupu- carili. (Op. ured. Zvedeli smo, da je bil ta »krepki odgovor« petkrat ko- rigiran v škofovski pisarni. Ko je ko- nečno prišel v tisk, je bil tako kore- nito skrupucan, da njegov avtor sam ni več vedel, kaj da je pravzaprav hotel. Striktno povelje iz pisarne je bilo: »Le ne preostro...«).

Čreda brez vodstva. Kdor živi med nami mariborskimi Slovenci, mora v kratkem spoznati eno kardi- nalnih točk, ki nas baše ob tla: našo neenotnost. V zadnjih treh letih smo imeli momentov, ki smo jih v veliki meri docela zamudili. Res je — in to priznavamo na dobro par onim, ko- jih zasluga je — da smo v marsičem napredovali. Spravili smo namreč v svet par narodnih organizacij, a žal, te že ves tačas delajo skoro izklju- čno le vsaka — sebi v lastno korist. Nismo pa do danes imeli toliko smi- sla, ali bolje, poguma, da bi si bili zbrali močno, centralno organizaci- jo, ki bi neovrgljivo vodila vse te sa- mostojne ustroje. Vedeli smo pač že vnaprej, da se bo to nad nami prej ali slej bridko maščevalo. In nismo se varali. Ravno dne 23. t. m. smo morali doživeti, da se nam je rodilo samopriznanje — lastne onemoglosti v narodnem oziru. Imamo sicer mno- go onih, ki so smatrali manifestacijo Slovencev pri otvoritvi državnega mostu kot nekaj docela postranskega, a še več jih imamo, ki se danes globoko sramujejo, da smo bili tako grozno nepravilni. Sicer je bila udeležba številna, Slovencev res zelo veliko, vendar, kaj vsa ta masa, če je ne vodi točen in globoko za- snovan narodni program, ki je ob ta- ki priliki pač glavna stvar. Kljub masi, moramo danes priznati: bil je zamujen veleugoden trenutek v na-šem narodnem življenju!

Perniče pri Mariboru. (Bitka med — Poljanci.) Že v zadnji šte- vilki smo zavrnili našo mariborsko »Stražo«, ki hoče braniti Poljance

Katoliški shod.

Ljubljana v duh katoliškega shoda 23.—27. avgusta 1913.

tam, koder ni treba. »Straža« se za- ganja v znano šolsko knjigo »Slov. Matic«, nje pisateljico in ravnatelj Schreinerja, ker pišeta v oni knjigi, da so Poljanci zelo — vročerkvni; ljudje, ki radi pijejo in se pretepaajo. Mi smo pisateljici popolnoma prit- dili. To smo storili tem lažje, ker smo že sami imeli in doživeli toza- devnih — izkušnih. Danes pa hočemo še navesti slučaj, ki se je igral med našimi Poljanci dne 1. t. m. v Perni- čah. Tjekaj je namreč prišla gruča fantov iz St. Marjete in Prepol v gostilno Kalčič. Ko so se šmarjetski fantje vračali — bila je že noč — so planili — samo radi korajže — na nje Perničani in jih začeli brez povoda — klofutati. Šmarjetčani so se seveda »postavili« (da se »Straži« ne zamerimo) potegnili nože in — re- volverje in začeli klati in streljati, da je bilo veselje. Ker pa so bili Perni- čanje preslabi, so se umaknili v gos- tilno in se zabarikadirali. Šmarjet- ničanje pa so jih naskakovali. To so pa storili tako korenito, da se je v hiši našlo nič manj kot 14 revolver- skih krogelj, dočim je bilo 5 fantov težko ranjenih. — To je orožniška preiskava doglala! No, mi smo ra- dovedni, kaj bo zopet rekla »Straža« svojim Poljancem o »liberalnih učiteljih«. Najbrže bo zopet vse pota-

jila. — Ne pišemo tega morda na rovaš našim lastnim sorojakom iz »Polja«. Naš namen je le, zavračati napade klerikalnega lista, ki mu smrdi stvari, koje pozna pri nas — vsakdo. Verjamemo sicer, da je to »Straži« neljubo, kajti Poljance sma- tra danes nekako kot svoje gardiste, kar je pa seveda slab dokument klerikalnega »izobraževalnega« in »na- rodnega« slovenskega dela. Pa po- vejte, da se lažemo in če nam do- kažete, dobite groš...

Poljanci, »Straža« in »Sloven- ska Matica«. »Straža« tira na odgo- vor »Slov. N. radi objavljene knjige »Domoznanstveni pouk v ljudski šo- li.«, češ, da je ono mesto o Poljancih (prebivalci Ptujkega polja, zlasti med Pragerskim, Račjem, Gorico, Hočami itd.) nesramen napad na Ptujance. Mi pa pravimo — in to iz lastne izkušnje — da ne odgovarja povsem resnici, marveč da je še celo zelo malo pisano. Kdor to piše in trdi, nič ne pretirava, niti ne potvarja. In končno: ali se mar s tem Poljan- cem krivica godi? Ne. To je rod tak, rod, ki bi o vsakem svojem članu lahko poročal o potokih krvi, ki so jo njegovi predniki prelivali v boju z dušmaninom. Nek star, zelo na- obražen Poljanec, mi je nekoč celo trdil, da je zelo mnogo Poljancev

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestuje hranilne :

4 3/4 0/0

: brez odbitka rentnega :

: vloge po čistih :

4 4 0/0

: davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Toda pogledat še niste šli, kaj je, da ne? Eh, dragi gospod, zdaj ne boste imeli dosti gledati...«
»Rekli so mi v Sen-Diziju, da je županstvo zgorelo...«
»Da, ti pruski razbojniki so po- žgali vse, tudi cerkev in grad... in vso vas, to se razume...«
»Župana so pa baje...«
»Ustrelili so ga... tam pred cerkvijo so ustrelili uboga gospo- da Gontarda, preden so zapalili vas. Glavo je moral dati, ker ni hotel ovaditi onega, ki je bil ubil pruskega oficirja. Vsi smo vedeli, kdo ga je... lahko vam povem, kdo... Ubil ga je francoski oficir, ki so ga skrivali ranjenega v gradu...«

»Da, Marta mi je povedala vse to — kolikor je vedela sama. Tiste- ga oficirja so prenesli po onem kr- vavem dogodku k vam, da bi bil varnejši...«
»Ravno zaradi njega je morala gospodična Marta od tod...«
»Res je; tudi meni je rekla ta- ko...«
»Da, zaradi kapitana d' Ormoá...«
»Kaj pravite!« jo je prekinil Florestan ves osupel.
»Da, da... tako mu je ime...«

»Ali ni njegovo drugo ime Oliv- jé?«

»Je... grof Olivjé d' Ormoá...«

»Oficir pri kavaleriji...«

»Da; njegova uniforma je še tu...«

»Mlad mož, kakih trideset let, vitek in temnolas, z zavilanimi čr- nimi brki...«

»Torej ga poznate?«

»Kako ga ne bi poznal!«

Govoril je, bolj sam pri sebi:

»To je bilo v začetku vojne... Njegovo naglo ayansiranje se še ni bilo začelo... Da, da, bil je še kapi- tan...«

»Torej ni šel v Švico z Rošegij- skimi?«

»Ne vem, kaj hočete reči...«

»No — s tema damama in z ma- lim gospodom je zapustil ta kraj, preoblečen v kočijaža — ravno ko so pruski lopovi zažigali Bisjere...«

»In ker so pravili, da je šla gos- pa Rošegijska v Švico, sem me- nila... Najbrže se je potem vrnil od tamkaj...«

»Da,« je dejal Florestan, maja- je z glavo, »vrnil se je in otel življe- nje nedolžnemu otroku, kateremu je zakrivil nevede morda veliko gorje...«

»Da, da, kapitan d' Ormoá je bil nakopal Marti Lemetrovi nevedoma mnogo nesreče...«

Stari Florestan se je izčrpaval tri dne dni neprestano v brezuspe- šnem iskanju in poizvedovanju.

Ne samo, da pri sodišču v Vasiju

ni bilo duha ne sluha o kakem vpisu zaradi Gilberte — iz lahko umevne- ga vzroka, ker je požrl ogenj bisjer- ske akte prej, preden so utegnili po- slati prepise zadnjih zadev v Vasi — marveč vse hkrati se je obračalo proti Florestanovim upom in priza- devanjem.

Sin gospoda Gontarja ni vedel prav ničesar.

Sin gospoda Gontarda ni vedel prav ničesar.

Vračal se je pravkar iz petme- sečnega pruskega ječništva.

Lahko si mislimo, s kakšnimi čustvi je čakal zadnje postaje, mi- sleč na očeta, kako veselo mu raz- prostre roke naproti...

Toda, o Bog... kaj mu je bilo namenjeno!...

Malo je manjkalo, da ni znorel.

Ko je dospel Florestan, ga še vedno ni zapustila tiubna jeza in obup nad požgano domačijo, srdita žalost nad grobom umorjenega očeta...

Kot dedščino njegovo je našel samo pismo — oporočo — oh, to so mu izročili verno... oporočo, v ka- teri je zapustil stari Lorenc svoje in pradedno sovražstvo.

Brigala je njega zdaj skrb in žalost drugih!

Mislil je samo na svojo nesrečo... na svoj onemogel srd. In rekel je Florestanu:

»Prašate me, ali ni dal gospod de Rošegij v noči 24. julija pri mojem

očetu nečesa na zapisnik... Že mo- goče... Toda kako naj vem to jaz?«

»Lahko bi bili slišali govoriti... če bi vam bil povedal kdo, ki je bil priča onega akta...«

»Pri nas se menimo samo o raz- valinah, ki jih izkušamo zgraditi na novo. Menimo se o mrtvih, ki jih ne vzdramimo nikdar več. Menimo se, kako poplačamo nekoč svoj dolg tem razbojnikom — zakaj vse se po- plača na tem svetu, prej ali slej. Toda matične knjige, in kar je v njih zapisanega... kaj nas briga vse to, nas, ki nimamo ničesar več — nas, ki smo bednejši od beračev in pote- puhov?«

Ne, Florestan je šutil, da iz tega človeka ne izvleče ničesar.

Pa tudi drugi mu niso povedali več.

Prašal je, ali ni bil kdo v tem kraju v posebno prijateljskih odno- šajih z gospodom de Rošegij...

»Da,« so mu odgovorili, »Enega je imel grof res rajši od drugih... nekega Franc Boasoneta...«

»Kje pa je ta mož?«

»Pri njem je... v reišofenski mesnici... tam sta ostala obdava; niti o enem, niti o drugem nismo sli- šali od tistega dne...«

Nato je šel Florestan v Parnji — zakaj Marta ni bila pozabila, da si je Gilbert izposodil konja pri par- nijskem gostilničarju.

Gostilničar se je spominjal nje-

govega nočnega poseta prav dobro, toda odgovoril mu je:

»Gospod de Rošegij mi je dejal, da ima opravka v gradu in da se mu mudi. Ostal je kake štiri ure... niti ne. Vi pravite, da je šel po vrhu še v Šansén in se vrnil preko Bisjere. No, ubiral jo je preklicano naglo, kakor kaže...«

Vse to je vzbudilo v Florestanu drugo, morečo misel:

»Bog ve, ali je sploh storil, kar je rekel Marta? ... Ah, moi Bog, moj Bog!...«

Ves potrt od strašne novice, ki jo je odnašal nazaj v Pariz, je sedel Florestan zopet na vlak.

Koliko tesnobe je moral prestati na tem povratku!

Slutil je, da mora ta nova, po- slednja nesreča popolnoma uničiti Marto, ki je vendar še tako bolna in onemogla.

Ne, ne, trebalo je poizkusiti... poprašati še kje drugje.

Na to ni bilo misliti, da bi za- dele otroka, ki ga je oče po svojih lastnih besedah priznal, posledice ne- sreče, ki je uničila vse dokaze o nje- govih pravicah.

In Florestan si je dejal:

»Prašati moram kakega prav- nika. Da, preden so vrnem k Marti in ji porinem to bodalo v srce...«

(Dalje.)

prišlo na to polje naravnost iz Bosne Hercegovine, Srbije itd., da pobegne pred Turki. Seveda, sedaj so že milila od priselitve stoletja. A importuje, mirnejše krvi je minimalen, ker se tuji med Poljanci je malo ženijo. Kri se podeduje neskaljena, nepovarijena od rodu do rodu. Poljanci so ostali v vsem stari: v divjosti, v odnosu njih rodbinskega življenja itd. Ni pa s tem rečeno, da ne znajo biti prijazni. O celo prav prijazni, samo, razdražiti se dajo na mali in takrat so res toliko divji, kot le zamore biti neskaljena, stoletja stara kri. Če se jim pove, pa niso tako užaljeni kakor »Stražini« uredniki.

Dnevni pregled.

Glede dopisov iz Velenja smo dobili od gosp. Prevca natančno pojasnilo, ki kaže, kako so se nekateri ljudje zbrali, da bi mistificirali liste in očrnilo g. Prevca. G. Prevce je nam predložil dve izjavi, v katerih sta dva podpisana gospoda pripravljena pod prisego potrditi, da sta bila cel čas komisije prav poleg g. Prevca in da ta ni rekel besedi: Hier ist eine deutsche Kommission, hier muss deutsch gesprochen werden. Ravno tako izjavo je dalo c. kr. okr. glavarstvo. S tem je dokazano, da so bili napadi neutemeljeni in da so imeli svoj osebni namen, posebno klerikalni župan Skaza Špenk in njegov Berglez vulgo Čuješ, ki je bil pripravljen za nasprotno prisegi, so dobili tem potom najboljši odgovor. Za nas je s tem stvar končana.

Kako preganjajo klerikalci napredno učiteljstvo, nam kaže zopet ta-le slučaj: Na Notranjskem službuje napreden nadučitelj, ki uživa zaupanje ljudstva in učiteljstva ne samo v domači občini ampak sploh po celi Notranjski. Znan je tudi daleč na okrog kot izborni učitelj in vzgojitelj. V domači občini ima velik vpliv in spoštovanje. Prav to je pa vzrok, da ga »visokočastiti gospodje« morejo videti, ker jim marsikje prečrta njih račun. Kaj storiti, da bi jim ta »škodljivec ljudstva« ne delal napotja? »Proč mora od nas« — so sklenili »visokočastiti« in so skovali ovadbo na deželni odbor! (To je danes na Kranjskem vrhovno šolsko oblastvo.) Ovadbe pa »visokočastiti« niso podpisali, ampak so jo dali podpisati par »možakarjem«, ki so odvisni od farovža. Najhujši in največji grehi tega »liberalnega ljudskega pohujšilca« je, ker ne hodi k maši v farno cerkev, češ da daje s tem javno pohujšanje. To umetno in izmišljeno skrupano ovadbo je pustil deželni odbor prepisati ter jo je brez podpisov poslal deželnemu šolskemu svetu. Le-ta je pa odstopil okrajinemu šolskemu svetu z naročilom, da naj uvede disciplinarno preiskavo! To je vnebohričič škandal, ki bi bil na Turškem nemogoč. Kaj takega je mogoče edinole na Kranjskem, kjer nadomešča našega dobrega vladarja naprednemu učiteljstvu nenaklonjeni baron Schwarz. Ta krivični slučaj bo zopet nov donesek za drugi zvezek znane brošure »Dejanja govore«.

Odkritje Medvedovega nagrobnega spomenika bo v četrtek na pokopališču v Kamniku. Spomenik je baje zelo lep. Odhod iz Ljubljane ob 7-32 zjutraj. Morebiti bi bilo boljše, ko bi se bil za to izvolil drug čas, ki bi ne bil v zvezi s katoliškim shodom.

Smrtna nesreča. Novo mesto. Pri mlatenju s strojem se je ponesrečil posestnik Medica iz Birčevski starejši sin. Težko poškodovanega so pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer je drugi dan 19. t. m. umrl.

Dinamitna patrona. Pintbach Josip iz Rateč je gledal, ko je neki pastir zažgal dinamitno patrono. Patrona se je razletela, pastir je pri tem zadobil poškodbe na rokah; Pintbachu je padlo nekaj drobcev v oko in mu ga poškodovalo.

Po stopnicah je padla in si zlomila desno roko Markon Mina, užitkarica iz Sp. Vetrna pri Trzinu.

Ze zopet nesreča pri mlatinem stroju. K premnogim nesrečam, ki so se zgodile pri mlatinem stroju se je pridružila še ena: Janeza Arnež iz Kovorja je mlatinli stroj na neznan način zagrabil za levo roko in mu prste poškodovale.

Strelna je udarila dne 16. t. m. v hišo posestnika Ivana Pleška iz Blatne Brezovice. Hiša je bila takoj vsa v plamenih in ogenj jo je vpepelil. Zgorelo je tudi bližnje gospodarsko poslopje. Strelna je ubila tudi eno leto staro telico. Požarnim brambam iz Bevk, Vrhnike, Verda in Stare Vrhnike se je posrečilo ogenj lokalizirati. Skupna škoda znaša 5000 K, zavarovalnica pa samo 1500 kron.

Velika nesreča. Preteklo sredo je hotel krovac Kovačič iz Trzšča pri Mokronogov oreplekati streho

cerkvenega stolpa v Trebnjem. Ko je prišel zjutraj v stolp, je odprl 12 kg težki opaž v strehi. Opaž mu je zdrknil iz rok in padel na tla. Pod stolpom so stali otroci, med njimi tudi 11letni Albin Peče iz Rodna, ki je prišel k birmanskemu pouku. Opaž je zadel dečka na glavo in mu prizadel hudo rano, ki sega do možgan. Dečka so prenesli v stanovanje okrožnega zdravn. dr. Watzkeja. Deček najbrže ne bo okrevl. Preiskava je dognala, če zadene Kovačiča krivda ali ne. Očividci trdijo, da je Kovačič pozval otroke, naj gredo proč od stolpa. Brata ponesrečenega dečka je povozil lansko leto vlak v Ameriki in ga usmrtil.

Blizu Aljažvega Doma v Vratih se je našla železna noga. Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri oskrbniku Aljažvega Doma v Vratih.

Iz Bohinja: Skorej nobenega podobnega slučaja, da bi strela ubila od ene žene dva moža. Dne 20. t. m. je Ravnik Jakob (Gatej) iz Nemškegarovta razžagoval hlode s tremi drugimi delavci, med katere je udarila strela ter Jakob Ravnika na mestu ubila, ostali trije pa so le čutili močan pretres na životu. Pred 25 leti skorej na istemu kraju (se pravi na Vrcjohaj) pa je tudi ubila strela ravno od te žene prejšnjega moža Andreja Dobravca tudi iz Nemškegarovta, katero je kasneje poročil sedaj ubiti Ravnik. Razlike je toliko, da je prvi bil v bajti, katero je strela vžgala in je notri zgorel, da so le nekaj kosti dobili od njega, in sedanjemu se pa še ničesar poznalo ni. Mislim, da kaj takega še ni bilo slišati.

Nečloveška mati. V četrtek se je dogodil v Gradežu grozen slučaj za tamošnje prebivalce, nekaj nenavadnega — saj pravijo stare žene, da niso ničesar poznale na tem otoku. — Ko je bil namreč v sredo ribič s čolnom v luki, zagledal je na površju vode novorojenčkov odrezano roko. Orožništvo je prišlo takoj na sled 28letni poročni ženi, stanujoči ob luki. Ko je prišlo orožništvo na dom, je bila tako drzna, da je sama peljala oblast na prostor, kjer je bil zločin izvršen, ne da bi bila najmanj po tem vprašana. — Pred 40. dnevi porodila je otroka in ker se je z bala moža — isti stanuje v Trstu — in so ji bili bolj po godu drugi, je vrgla otroka v stranisce. Isto je pa sama čistila z namenom, da voda, gnojica, odnese posamezne dele trupla skozi kanal v morje. In tako je tudi prišla roka skozi kanal v luko. Milo je bilo gledati, ko je oblast ob veliki množici ljudstva, katero se je nad njo zgrajalo, ob 6. uri popoldne odpeljala nečloveško mater s posebno gondolo, ob njeni strani iz zakona štiriletnega sina, ker ga ni imela nikomur v varstvo izročiti. V Červinjske zapore. V celi aferi je bila drzna in flegmatična. Govori se, da je novorojenčka zrezala, potem šele vrgla v stranisce, komisija pa ni še dognala pravega.

Ljubljana.

Po nazorih državnega pravdnika smo se v predčerašnji številki »Dneva« pregrešili po § 305 kaz. zakona. Iskali smo paragraf, ga tudi dobili — ampak tozadevne besede, ki bi dokazale, da smo ščuvali. Pod dekret se je moral podpisati Puš.

Duhovniki so pokupili včeraj po vseh ljubljanskih tobakarnah »Dan«, kakor hitro so zvedeli, da so priobčena poltana Krekova pisma. Pa ni nič pomagalo. Tobakarne so bile založene na novo.

Pod senco bajonetov se vrši katoliški shod v Ljubljani. Kakor čujemo, je 27. pešpolk pripravljen. Bi ne bilo potreba, ker klerikalcev ne povoha nihče.

Klerikalno ženstvo. Na sedanjem klerikalnem shodu tudi ženstvo ni brez pomena. Saj bo glavno parado delalo ženstvo v narodnih nošah. To ženstvo je bilo treba pozdraviti. Slavnostni odbor se je obrnil na gospo Bogomilo Šustersičevo, da bi prišla iz nemškega Toblacha in pozdravila katoliško ženstvo. Toda gospa glavarjeva se baje ni dala motiti v svojem letoviškem počitku in se je odrekla ti časti, posebno, ker njen soprog nima na shodu glavne besede. Imela bi torej prevzeti to častno nalogo gospa grofa Chorinskega. Ta pa ne zna slovensko — torej ni mogla želji ugoditi. Tako imajo klerikalci težavo z narodnim ženstvom.

Tiho, kot pri pogrebu je na ljubljanskih, četudi sicer zelo živahnih ulicah, ko prihajajo udeleženci klerikalnega (ne katoliškega) shoda. Včeraj so prihajali češki in slovenski »orli«, po ulicah je bilo vse polno ljudstva, ki je pač gledalo, ali niti enega klica, niti enega pozdrava, tako, da so klerikalci morali čutiti, da Ljubljana ni in ne bo bita njihova. Žalostno so odnivali glasevi trobent, žalostno

so korakali »orli« po Ljubljani, ki jih je sicer gledala, ali pozdravljati jih ni hotela niti z enim samim pozdravnim, prijaznim klicem. Kako vse drugače bi bilo, da so korakali sokoli! Da: Ljubljana je slovenska in noče ničesar vedeti o brezdomovinskih klerikalcih! To so morali zapaziti že včeraj naši klerikalci in njihovi gosti in tega se bodo morali zavedati ves čas svojega bivanja v Ljubljani.

Zastav na čast klerikalnemu shodu je v Ljubljani prav malo in ko bi bili vsi naprednjaki možje, ko ne bi bilo med njimi dosti strahopetcev, bi bilo teh zastav še manj. Čisto naravno: kdo more pozdravljati z zastavami največje sovražnike in škodljivce Ljubljane?

Opozarjamo občinstvo, da češki listi prosijo, da se ne smatra došlih čeških orlov, orlic in drugih takšnih pobelogorskih junakov za reprezentante češkega naroda.

Črne zastave! Meščani! Danes ob 1. popoldne se vrši pogreb velikega dobrotnika Cirila - Metodove Družbe, ki je zapustil 100.000 kron iz Dolenjske ceste v Šiško. Pogreba se udeležijo sokolstvo in razna narodna društva. Vaša častna dolžnost je, da ob tej priliki razobesite črne zastave.

Odgovor. Za kaj naj se porabi slov. gledališče? Zato, da se bo na njem ob slavnostnih prilikah razvila papeževa zastava.

Enaindvajset strelav ob odanih danes na ljubljanskem gradu v proslavo cesarja in ne kakor bi utegnili kdo misliti na čast katoliškemu shodu ali njegovim udeležencem. Da se oddajo streli na gradu, je ukazal mestnemu magistratu župan dr. Iyan Tavčar, naprošen, kakor je to v navadi na cesarjev rojstveni dan in druge prilike, ko se pošiljajo vladarju na slovesen način udanostne izjave.

Odgovor na »Kakaj bi se dalo Slov. gledališče porabiti? Boljši kot za Štupiceve stroje bi bilo za Polaka da bi po balkonih kože sušil ali pa drugo. Gledališče je podobno kakor kaka borza vsako leto je sedaj po dvakrat trg za kože v Ljubljani, gledališče je kakor nalašč — kože bi bile lepo razstavljene po vseh balkonih, po parterju bi hodili kupci in mešetarji, oder bi bil za borzo.

Hinavščina. Poleg nekaj klerikalnih hiš katere imajo razobešene zastave visi tudi na poslopih »Nemške Kranjske hranilnice«, in »Filharmoničnega društva« po ena zastava, seveda cesarska, slovenskih tako nimajo. Gotovo pa čast in zalvalo za pripomoček k nemškim občinskim svetnikom.

Iz Most. Današnji cirkus Bagnum se vrši s primkom »Katoliški shod«, v resnici je pa samo strankarska špekulacija in bojna prireditve za bodoče deželnozborske volitve, le žal, da tega še marsikdo ni izpredel. Kdor ima vseh pet čutov in možgane na pravem mestu, naj ne hodi blizu in naj se redno drži strankarske discipline, parole, ki jo je izdalo napredno društvo. Kdor se pa te discipline ne zdrži, smatramo ga za našega nasprotnika. Kdor ni z nami — ta je proti nam, to geslo bomo tudi izvajali korektno.

Iz vojaštva. Našega slovenskega rojaka Burnika Bogumila, stotnika v 33. poljskem artilerijskem polku, je vojno ministrstvo v priznanje zaslug v izrednem službenem poslovanju, osobito za časa mobilizacije, odlikovalo s posebno pohvalo.

Vrata slovenskega deželnega gledališča so bila te dni odprta. Pravijo, da zato, da je imela slovenska Talija prost odhod. Odšla je tiho, in brez slovesa.

Telovadno društvo »Sokol« Štepanja vas, vdeleži se pogreba velikega dobrotnika br. Fr. Babiča, korporativno. Vsi bratje sokoli vabijo se vljudno istega se polnoštevilno udeležiti. Na zdar!

Poziv. Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, vsa druga narodna društva in vse prijatelje in dobrotnike prosimo, da se naj udeleže pogreba našega blagopokojnega dobrotnika gospoda Fran-a Babiča. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 23. avgusta 1913.

Pogreb g. Frana Babiča. St. Jakobsko trnovska podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani vabi svoje člane, da se čim v največjem številu udeleže pogreba velikega rodoljuba, društvenega pokrovitelja in rednega člana g. Frana Babiča. Čas pogreba je razviden iz rodbinske parte.

»Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Ljubljana« pozivlja svoje člane, da se polnoštevilno udeleže pogreba za pok. g. Babičem.

Telovadno društvo »Sokol« v Spodnji Šiški se udeležijo jutri korporativno pogreba umrlega brata Fran Babiča. Zbirališče ob pol 12. uri Ančniku. Odbor.

Narodnjaki ljubljanske okolice. Jutri popoldne pojde pogreb narodnega dobrotnika F. Babiča iz Ljubljane v Kranj. Narodnjaki skazižite pokojnemu slovenskemu mecenatu zadnjo čast! Društva izpolnite svojo narodno dolžnost!

Imenovanje. G. Ivan Kovač, učitelj v Spodnji Šiški, je imenovan c. kr. prov. mornaričnim učiteljem v Šibeniku.

Deviza Ljubljančanov naj bo danes, vsi v Šiško po komarja, kjer se naj spomnijo poleg dobre kaplice Cirila in Metodove družbe. Gošba bo skoraj po vseh gostilnah ravnotako ples, veselje in vse zabave.

Šiskar. Nogometna tekma »Ilirije«. Ljubljansko občinstvo opozarjamo na današnje nogometno tekmo, ki se vrši v slučaju ugodnega vremena popoldne ob 3. uri na igrišču v Ti-voli. Ker je pri »Iliriji« vpeljan sedaj nov način napada in obrambe in se ta način močno razlikuje od doslej pri nas običajnega, bo ta tekma za občinstvo ne samo zanimiva, marveč tudi poučna. Kljub temu, da je zadnjič zmagala rezerva nad prvim moštvom z rezultatom 2:0, je glede današnje tekme že vnaprejšnj gotovo, da zmaga s precejšnjo razliko prvo moštvo. Vstopnina k tekmi je običajna, namreč sedeži po 1 K, stojišča po 40 v, otroci, dijaki in vojniki do narednika pa imajo za polovico znižana stojišča. Vstopnice naj se nosijo vidno!

Nekemu pismonoši, ki raznaša pošto v Dvorskem okraju (»Na gmajni« bi bilo dobro nabaviti naočnike, da bo bolje videl na pisnih razločno pisane naslove in številke na tamošnjih hišah. Kjer se mu zdi, tam pa pusti pismo, tako, da ga naslovjenec dobi po drugih rokah šele drugi ali tretji dan. Ako ne bo temu konec, bomo storili druge korake.

Prizadeti.

V policijski stražnici se je obesil. Kričec slučaj iz razmer v ljubljanskih policijskih prostorih. Včeraj zjutraj so odpeljali v mrtvašnico nekega mrliča iz policijske stražnice v Udmatu. Nihče ni vedel, kdo je na policijski stražnici umrl. Kmalu pa se je zvedelo, da je bil zvečer prepeljan v policijske prostore nek človek, ki so ga tam obdržali. Na stražnici imajo nekako klet, kamor zapirajo ljudi. V tej kleti ni niti kible niti posode z vodo. Človek, ki je bil zaprt, je celo noč razbijal po vratih in prosil vode. Toda nihče se ni zmenil zanj. Sosedje so slišali razbijanje, pa niso vedeli, kaj pomeni. Ob 5. zjutraj je vpitje prenehalo — zjutraj pa so našli človeka obešenega v zaporu. Naložili so ga in prepeljali v mrtvašnico. Ta slučaj kriči o razmerah na naši drž. policiji. O človekoljubnosti te policije smo že večkrat pisali. Toda gospodje mislijo, da ni treba imeti nikakih ozirov do ljudi. Smrt tega človeka — ime je nam še neznan — leži na vesti onih ki v svoji mogočnosti prezirajo vse navadne zakone. O slučaju bomo še poročali.

Novo speditersko podjetje Uher (Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.) je vse dovažanje in odvažanje (1000 stolov iz Burgerjeve tvornice v Šiški, kulise, oprema, prtljaga s kostumi itd.) za gledališke prireditve pod Tivolijem na korist sloven. gled. igralcem oskrbelo brezplačno, za kar se igralci g. Francu Uherju javno prav iskreno zahvaljujemo. Razume se po sebi, da bomo to milado trdilo, ki se je izkazala tako radodarno, povsodi najtopleje priporočali. — Ljubljanski gledališki igralci.

Na znanje: Na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu se prodaja jutri od 7.—12. ure dopoldne in popoldne od 3.—6. ure.

Opozarjamo na kabaret danes pop. v Tivoli.

Umrli so v Ljubljani. Simon Cof, delavec, 60 let. — Antonija Radovan, blagajničarka, 24 let. — Mariana Štirn, užitkarica, 38 let. — Fran Babič, trgovec in posestnik, 45 let. — Angela Egy, hči železniškega poduradnika, 2 leti. — Cecilija Štembal, služkinja, 19 let. — Valentina Nagode, žena železniškega delavca, 29 let. — Janez Švajger, dninar, 61 let. — Franc Lednik, hlapec, 52 let.

»Junaki 13. polka« je privlačna vesoletna sporeda v Kino-Idealu, pri kateri je obilo smehu. Izborna je ameriška drama »Sužnji zlata«, ki se predvaja še danes in jutri.

Trst.

Na veliki zvon je udaril »Piccolo« v svoji petkovi številki. Objavil je dolg članek, poln jeze in očitanih proti vladi in namestništvu, ki je bilo tako brezobzirno in neusmiljeno, da je izdalo ukaz, da mora odpustiti mestni magistrat vse tiste uslužbence ki niso Avstrijci. In teh je

veliko, nič manj kot 40% vseh uslužbencev pri magistratu. Zato pa so se »Piccolu« tudi stresla kolena od groze, ker izgubi toliko svojih milih bratcev iz blažene Italije. Na dolgo in široko govori o krivicah, ki se godijo s tem ukazom italijanskim meščanom (regnikolom namreč). »Kaka hvaležnost je pač to, da vržejo na cesto toliko ljudi, ki so pridno in vestno delali mnogo let v blagor naše občine.« »Piccolu« ne gre prav nič v glavo, da je bila pač velika nesramnost od občine, da je sprejemala v službo ljudi, ki so prišli iz drugega kraljevstva. Ne gre mu v glavo, da ima v Avstriji pravico do kruha najprej Avstrijec in nitiče drugi. Da bi pa naši ljudje, Avstrijci trdo plačevali davke in gledali, kako jim regnikolo odjeda kruh, to pač ne gre, ne po božjih ne po cerkvenih postavah. In regnikoli niso bili morda samo delavci v občinskih podjetjih, ampak dobivali so celo uradniška, oskrbniška mesta in celo mesta ravnateljev po mestnih uradih in drugie. Na tisoče teh regnikolov je do danes sedelo na trdnih stolčkih in kadar so se Slovenci pritoževali, se ni zganil nihče, da bi jih rešil, in marsikdo je moral z žalostjo in gnevom v duši zapustiti svojo domovino in oditi čez morje. Tako se je torej godilo z avstrijskimi davkoplačevalci. — Prav nič se nismo čudili mestni občini tržaški, ki je protežirala na vse kriplje bratce iz blažene Italije — saj smo dobro vedeli kam pes tace moli. Čudili pa smo se naši vladi, ki je tako mirno gledala na vse to, ki je mirno prenašala v Trstu 40.000 regnikolov. In da bi bili ti ljudje saj ponižni in pošten. Kaj še! Nešteto krat se je dokazalo, da so pribežali ti ljudje v Avstrijo samo zato, ker so imeli ta ali oni greh na vesti. Tu v Trstu na avstrijskih tleh pa so bili na varnem. Postavljali so se ter rogovili celo proti Avstriji sami tako da je bila vlada prisiljena izdati posebno odredbo za te ljudi, namreč takojšnji izgon za vsak policijski prestopok. Od tistega časa so se precej potuhnil. Novi pa so prihajali še neprestano. Naša vlada pa je mirno gledala ter je zahtevala od tukajšnjih Avstrijcev da so dobri patriotje. Kako naj bo vendar človek potrjotičen, ako vidi, da mu lastna država ne da prav ničesar, pač pa trpi, da prihajajo v deželo drugi državljani, ki niso nikaki davkoplačevalci in odjedajo domačim kruh. — Bila je pač skrajna potreba, da je storila vlada ta pošten in pravičen ukrep, ki sedaj tako razburja tukajšnje laško liberalno glasilo »Piccolo«, da bruhata tak žolč na vlado, da ga mora oblast zapleniti. Kako zna obračati »Piccolo« svoj zloben babji jezik naj omenimo samo to, da obsega ta članek kakih 600 tiskanih vrst. — Bog daj lačnim kruha in norcem pamet!

Neznanec se je zastrupil. V četrtek okrog poldneva sta zapazila dva voznika pri Sv. Andreju človeka, ki je ležal v parku na klopici in se zvijal od bolečine. Stopila sta brž z voza in se približala neznanцу. Izpregovoriti ni mogel več; iz ust so mu tekale krvave pene, ker se je širil po zraku strupen, udušilji vonj, sta bila takoj prepričana, da se je neznanec zastrupil. To mnenje pa se je še potrdilo ko sta našla prazno stekleničko, ki je ležala na tleh in na kateri je bila etiketa z napisom: strup. — Eden izmed voznikov je odšel takoj iskat mleko za neznanca, da bi mu ga dal piti ter s tem povzročil bljuvanje. Drugi pa je odhiti telefoniral po zdravnika. — Prišel je zdravnik v avtomobilu, in poskušal je izprati neznanca želodec, a ni se mu posrečilo zakaj požiralnik in glasilno jabolko sta že bila vsa zatekla. Odpeljali so tedaj nesrečnega v bolnišnico z avtomobilom, kjer pa je umrl že ob 3. uri pop. — Kdo je neznanec, je še uganka. Pri sebi ni imel nikakih listin. Bog vedi od kje je in kaj je imel revež na srcu. Morda nesreče, pomanjkanje, bolezen. Koliko skrivnosti izgine v preteklost!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

OTVORITEV DRŽAVN. MOSTU V MARIBORU.

Maribor, 23. avgusta: Danes se je vršila slavnostna otvoritev držav. mostu. Vslad slovenske manifestacije je bilo na nogah vse nemstvo. Orožništva do 200, vojaštvo pripravljeno. Nemci izživajo. Prepoved magistrata glede razobešenja slovenskih zastav je bila od politične oblasti — razveljavljena. Otvoritve se je udeležil tudi nadvojvoda Friderik. Most je blagoslovil škof Napotnik. Udeležba Slovencev ogromna. Vse mirno. Več jutri.

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.

Ljubljana.

Telefon št. 296. Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. Telefon št. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spomeniki,
stavbni okraski
itd.

SRBIJA IN AVSTRO-OGRSKA.

Belgrad, 23. avgusta. (Izvirno poročilo »Dnevu«.) Po glasovih, ki se niso potrdili, bi se imelo že te dni pristopiti k ureditvi odnosov med Srbijo in avstro-ogrsko monarhijo in v to svrhu sta odšla na Dunaj tukajšnji in buhareški avstro-ogrski poslanik, ki bosta konferirala v znanem ministertvu.

Pri potovanju v Marijine Vre se ustavi Pašić po teh glasovih na Dunaju, kjer se eventualno sestane z Berchtoldom in bo imel z njim važno konferenco.

Gotovo je, da je Srbija pripravljena urediti odnose z monarhijo na pravih podlagah, a tukajšnji diplomatični krogi trdijo, da je Berchtoldu sedaj naročeno, da z obnovitvijo prijateljskih odnosov likvidira popolnoma vprašanja, ki so v zvezi z balkansko krizo in sicer poprej kot zapustijo svoje mesto. To likvidiranje bi se imelo izvršiti še pred jesenjo, tako, da bodo imele delegacije še čisto situacijo.

Vsekakor se sestane Pašić z Berchtoldom samo v slučaju, ako dobi poprej vtis in informacije, da dovede sestanek, do končnega dogovora in trajnega razluta.

SRBSKA ARMADA SE VRAČA

Belgrad, 23. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vsa pozornost je skoraj izključno obrnjena na povratek armade in kakor se z raznih strani poroča, je Skopje zopet vse polno vojaštva, ki se vrača domov.

Vse železniške proge in ceste proti prejšnji Srbiji in v njej sami so polne vojaštva, ki odhajajo peš, na svoja garnizijska mesta, od tam pa domov v svoje vasi. Zanimivo je, da je četrti polk, ko se je vračal s položaj v Skopje, prehodil v 24. urah 80 km kar je izživalo pravo občudovanje.

Na vseh počivališčih plešejo vojaki kolo nikjer se ne vidi utrujenosti. Posebno svečani so bili sprejemi haubičnega polka, težke artiljerije in konjeništa, posebno pa čet, ki so zavzele Belgradčik na Bolgarske. In čet tretjega poziva, ki se vračajo izpred Vidina. Vsi, tudi starejši vojaki nosijo zelene vejice na kapeh in prepevajo korakajo po cestah.

V Belgradu so skoraj popolnoma dovršene priprave za jutrišnji svečani sprejem čet in za odkritje Karađorđevega spomenika. V Belgradu vse polno ljudstva, največ iz sosednje Slavonije in Ogrskega. Na ulicah je deset velikanskih slavolokov z raznimi napisli, n. pr. »Vile č se zrabiti u vekove, da vam vence dostojne spletu«, »Kosovo je osvečeno«, »Silvica je okajana« itd. Vse ulice so v zastavah in cvetju jutri pa postavljeni po ulicah mnogo turških in bolgarskih vptenjenih topov in drugih stvari.

Odgovorni urednik Radivoj Koren.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Slovenska sokolska zveza

Izpolniti nam je
žalostno dolžnost,
da izkažemo zad-
njo čast požrtvo-
valnemu sloven-
skemu rodoljubu,
velikemu narod-
nemu dobrotniku,
zvestemu Sokolu

br. Fran Babiču.

Pozivljamo vsa ljubljanska sokolska
društva, da se pogreba udeležijo v kar naj-
večjem številu, bližnja društva pa, da
pošljejo svoje deputacije.

Zberite se danes že ob 12. uri v
telovadnici »Narodnega doma«.

Predsedstvo »Slov. Sok. Zv.«

Poslano.*)

V obrambo.

Vsakemu pametnemu človeku bo
jasno in razumljivo, da z g. Janezom
Jakličem ne bom polemiziral; saj
naša javnost g. Jakliča in njegove
romantične alure prav dobro pozna.
Samo neinformirani javnosti v infor-
macijo naj sledeče konstatiram:

* Za vsebino tega spisa je ured-
ništvo odgovorno le toliko, kolikor
določa zakon,

Z g. Jakličem nisem razen par-
kratnih slučajnih pogovorov nikdar
osebno občeval, še manj sem mu bil
dal kdaj povoda, da bi s sovraštvom
nastopal proti meni. Navzlic temu me
je pred kakimi petimi leti na prav
prostaški in zavraten način brah-
ljano napadel. Samo sreči se je imel
takrat g. Jaklič zahvaliti, da je ušel
roki pravice. Stvar se je pozabila.
Ko sem pa letos prišel v Trst in pre-
vzel tajništvo NDO, in Z. J. Z., mi je
začel g. Jaklič ponovno kazati svojo
»naklonjenost«. Brez najmanjšega
vzroka me je mož, ko sem se mirno
pogovarjal s svojimi prijatelji, v gos-
tiljni NDO, pobalsko napadel ter
me obkladal s prav duhtečimi cvet-
kami svoje fantazije, poleg tega pa
mi je grozil s ponovnim brahlijalnim
napadom. Poudarjam, da brez po-
voda, saj se za njegovo navzočnost
niti zmenil nisem bil. Mož imenuje
ta pobalski napad prav skromno
navaden »gostilniški prepir«. Vložil
sem tožbo, da ga poučim, da tudi gos-
podu Janezu Jakliču ni vse dovo-
ljeno. V karakteristiko njegove čudne
strasti naj omenim, da me je začel
sedaj zasledovati po shodih. Da
ustreže svoji strasti, je prišel na pro-
testni shod železničarjev v Gorici
samo s tem namenom, da mi tamkaj
kot glavnemu govorniku napravi
škandal. Da ga niso držali naši zaup-
niki nazaj, bi nam lahko kompromiti-
ral celo protestno akcijo. Prišel je
tudi na slavnost v Ljubljano in tam
med mojim govorom začel hujskati
ljudi ter me žaliti. Kamorkoli sem se
obrnil, nisem imel miru pred tem
človekom, ki mu nikdar nisem bil
nič žalega storil. Končno sem ga dal
obsoditi. Med obravnavo in po ob-
ravnavi me je ponovno žalil. Toda
hotel sem potrpeti že iz ozirov do
njegove družine in do njegovega vsega
spoštovanja vrednega brata; edino
ta pogoj sem stavil: da me g. Janez
Jaklič vendar enkrat pri miru pusti!

Njegovo »Poslano« v »Edinosti«
dokazuje, da je potreben še krepkej-
šega poduka. Dobro! Izjavljam, da
sem terorizma tega moža, ki se mu
je žal zmerom preveč potuše dajalo,
do grla sit, in da se bo mož zagovar-
jal pred deželnim sodiščem. Zaeno ga
ponovno tožim pred tukajšnjim in
pred ljubljanskim okrajnim sodiščem.

Bomo videli, če se bodo vendar
našla sredstva in pota, da se početi
tega človeka napravi enkrat konec.

Trst, dne 23. avgusta 1913.

Vekoslav Mrak l. r.

Te izjave si »Edinost«, ki ima si-
cer odprte predale za napade na naše
odbornike in funkcionarje, ni upala
priobčiti, in sicer v kljub soglasnemu
sklepu odbora »Zveze jugoslovanskih
železničarjev«. Za danes brez ko-
mentarja. V. M.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-
narjev. Pismenim vprašanjem je priložiti
znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašit-
vah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zu-
nanji inserenti v znakah. Zaključek malih
oglasov ob 6. uri zvečer.

Izprašana šolska vrtnarica želi
primerne mesto. Ponudbe pod
»Vrtnarica« na »Prvo anončno pi-
sarno«. 639-8

KORRESPONDENCA.

Uradnik, dobro situiran, prost
vojaščine, se želi seznaniti z gospo-
dično. Resne ponudbe s sliko do 1.
septembra pod »Jesen« na »Prvo
anončno pisarno«. 758-2

faff
Šivalni stroji
priznana najboljši.
10 letna garancija.
Ign. Vok,
Ljubljana, Sodna
ulica št. 7.
Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Vila

z dvema stanovanjema na naj-
lepšem kraju, 5 minut od držav-
nega kolodvora se radi preselitve
z lepim vrtnim pridelkom proda.
Spod. Šiška, Kamniška ulica 280.

Martin Kralj

čevljar in izdelovatelj gornjih delov
v Ljubljani, Wolfova ulica 12.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela, katera
izvršuje hitro, točno in solidno.

P. n.

Fodpisaai naznanjam slav. občinstvu, da
sem kot večletni poslovođa tvrdke M. Trehar
otvoril samostojno čevljarsko obrt.
Priporočam se sl. občinstvu za izdelavo novih
čevljev, kakor tudi popravila. Solidne cene,
dober izdelek.

Andrej Zaplotnik,

Kolodvorska ulica 27, v hiši gost. pri Kovaču.

Službo domačega kolarja ali mizarja

želi nastopiti v kaki graščini ali tovarni na
Stajerskem ali Kranjskem mlad, ne nad 30
let star, sodnijsko neomadeževan mož. Službo
nastopi lahko takoj ali 1. septembra t. l. —
Naslov pove »Prva anončna pisarna«.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra
in botre je, da se posluži v edini
slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo št. 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbira.

Službo išče

mlad, inteligenčen mož, s par razredi srednje
šole, vešč slovenščine, srbohrvaščine, nem-
ščine in pisarniških poslov. Rad prevzame
tudi kako drugo službo izven pisarne. Nastop
15. septembra. Blagohotne ponudbe pod »Ci-
rilica« na »Prvo anončno pisarno«.

Dr. Ravnihar
vljudno naznanja, da je preselil svoje
pisarniške prostore
na Miklošičevo cesto št. 26
(Sodna ulica št. 9., Bahovčeva hiša,
pred justično palačo).

Rajmund Bizjak

urar in zlatar

TRST

Campo S. Giacomo 4.

Velika zaloga žepnih in stenskih
ur, regulatorjev in budilk prvo-
vrstnih tovarn. Velika izbira urar-
skih potrebščin.

so zopet izšle in se dobé edino pri

Gramofonske plošče

z novimi

slovenskimi

:: posnetki ::

so zopet izšle in se dobé edino pri

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Največja tovarniška zaloga
najnovejših gramofonov in godbenih
avtomatov na Kranjskem.

Glavni zastopnik tvrdi: Avstrijske
gramofonske družbe na Dunaju, z
znamko »Angelj«, in Homophon Comp.
v Berlinu, znamka »Homokord«.

Plošče: Jumbo, Favorit, itd. vedno
v zalogi.

: 10.000 vsakovrstnih plošč. :

Lasna delavnica za izdelavo in po-
pravljanje gramofonov in godbenih
avtomatov vseh vrst. — Posamezna
dela, igle, peresa, in cela kolesja.
Ceniki zastoj in franko.

Danes pojdemo vsi na Glince-
Vič kjer je velik

KONCERT

na prostornem vrtu

pri »Travnu«.

Začetek ob 4. uri popoldan.

Pri neugodnem vremenu se vrši
koncert v prostornem salonu.

Vljudo se priporoča

J. Traun.

Samo K 4-85
ura, verizica,
vžigalo
s 6 kresili
Krasna fantazijska
srebrna - Remontier
moška ura, trpežno, ploskvo in bogato
ohišje z dobrim Anker-kolesjem, ki gre na-
tačno, s 3letno pisarno garancijo, z ele-
gantno amerikan. zlato Double kavalirsko
verizico in modernim niklastim vžigalom
s 6 rezervnimi kresili, ki zadostujejo za
eno leto. Vse skupaj po povzetju samo
K 4-85. Pri naročbi 6 garnitur se priloži
ena garnitura brezplačno. Pošiljalnica ur
Schaechter Leopold, Dunaj 205.
: XVI 2. Lerchenfeldergürtel 5. :
Zamenjave ali denar nazaj

Dober tek

je dobra stvar!
zanemarjaj je nikar!

Dober tek

imaš vsek dan, ako vživaš

želodčni liker »FLORIAN« je
pripravljen tek in prebavo mar-
sikomu, ki je zamen kupoval
draga in neprijetna zdravila!

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani na-
znanja žalostno vest, da je njen velikodušni dobrot-
nik, gospod

Franc Babič

trgovec, gostilničar in posestnik

včeraj ob 5. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni,
previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb bo danes, 24. t. m. ob 1. uri popoldne
iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 2.

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 23. avgusta 1913

Slovenci!

Kupujte in
zahtevajte
povsod edino-le

Ciril-Methodove
Dobijo se povsod!
v žigalice!!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Kdor hoče imeti res za-
nesljivo in trpežno
uro, fino izdelane
veržice, prstane
i. t. d. naj ne
prezre
trdke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 4.

**„Zdravnik
želodca“**

je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca

Priporočamo trdko:

FR. ČUDEN

Največja eksportna trgovina ur,
zlatnine in srebrnine

v Ljubljani,

samo nasproti Frančiškank. cerkve.

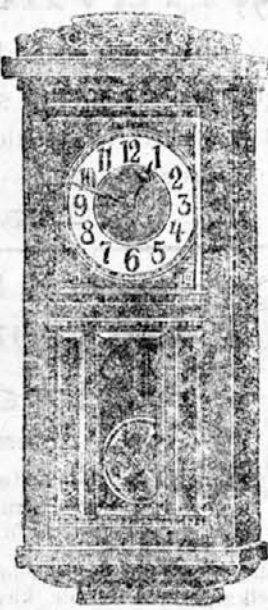
Union ure so najbolj trpežne
Alfa ure in natančne.

Zahtevajte cenik zastoj!

:: Lastna tovarna ur v Švici. ::

Solidna postrežba! Zmerne cene!

Govoreča ura v izlozbi izpostavljena.

Popolni šivalni
stroj je le

„Singerjev“

Dobi se samo s
tem izveskom in
po upravičenih
naših zastopnikih
Ljubljana, Sv.
Petra cesta 4,
Kranj, Glavni trg 119, Novo-
mesto, Lekarna Bergman, Ko-
čevje, Glavni trg 79.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga
dobrega, pu-
ljenega 2 K;
boljšega 2-40
K; prima pol-
belega 2-80K,
belega 4 K;
belega puha-
tega 5-10 K; vefinega snežnobelega,
puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga
6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfi-
nejši prni puh 12 K. Naročila od 5 kg
naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega
rdečega, mo-
drega, belegaali rumenega nankinga,
pernica 180 cm dolga, 120 cm široka,
z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., poljena z novim sivim,
prav stanovitim puhastim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne
pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglav-
nice 3 K, 3-50 K, 4 K, Pernica, 200 cm
dolga, 140 cm široka 13 K, 14-70 K,
17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja
pernica iz močnega, črtastega gradla,
180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K,
14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od
12 K naprej franko. Lahko se franko
zamenja za neugajajočo se vrne denar.
Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

Zastoj dobi panama slamnik

kdor kupi pri meni blaga v vrednosti čez K 40.—. Imam
priznato ogromno zalogo kostumov, paletov, kril in bluz
za dame in deklice, oblek, površnikov in klobukov za go-
spode in dečke, kakor tudi dežnih plaščev in pelerin

po izvanredno nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Zaloga po-
hišva in ta-
petniškega
: blaga. :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marija Te-
rezije cesta
11 (Kolizej).

**Zaloga spalnih
ter jedilnih sob**

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

pohištvo.

Priznano solidno blago

ter najnižje cene.

**Zaloga otomanov
divanov, žimnic**

različne kakovosti;
zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik,

ogledal i t d.

3

v Ljubljani, Židovska ulica

3

Židovska ulica

Prodaja

radi pozne sezije po zelo znižani ceni
slamnike za dame in deklice.

Modni salon

STUHCY-MASCHKE

: Žalni klobuki vedno v zalogi. :

Židovska ulica

3

v Ljubljani, Židovska ulica

3

E s-Ka
s-Ka
s-Ka
s-Ka

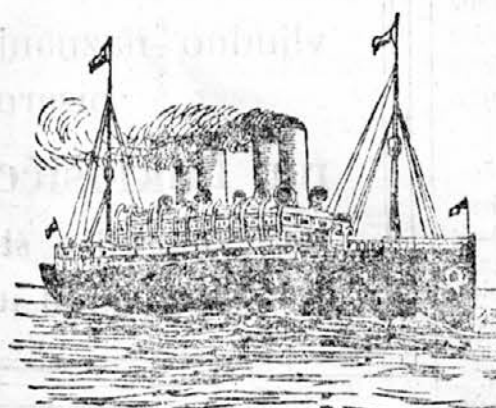
Prvovrstna
in
najboljša
kolesa
sedanjosti.

A dler
dler
dler
dler

Specialna trgovina s kolesi in deli
Ana Gorec, Ljubljana

Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, naspr. Kolizeja).

Zahtevajte cenik. Rabljena kolesa od 25 K naprej,
Izposojevanje koles.

**Kanadian Pacific
iz Trsta v Ameriko**

Nova direktna brzoparobrodna linija
za potnike in razno blago

v Kanado in Zdr. države Sev. Amerike.
Odhod iz Trsta v četrtek 4. septembra 1913.

Brzoparniki so tako zgrajeni, da obstoji III. razred samo iz kabin ali kamrc za 2 in 4 osebe
skupaj, so najmodernejše opremljene in zračne, na razpolago imajo potniki na krovu sprehajališče,
jedilni in kadilni salon s kompletno godbo i t. d. Hrana je domača, izvrstna postrežba in naj-
nižje cene. Prtljaga je do 100 kil prosta. — Vsi potniki 3. razreda so nastanjeni v kabinah
in imajo vse udobnosti, zato je ta nova linija najpripravnejša za potnike v Ameriko in za po-
šiljanje raznega blaga na vse strani Amerike.

Vsa tozadevna pojasnila daje točno in brezplačno koncesionirana potovalna pisarna

ED. ŠMARDA v Ljubljani Dunajska c. 18.
v hiši „Kmetске posojilnice“.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST
LJUBLJANA

Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poliska kukala, daljnogledi.

Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Delniška družba pivovarne „UNION“

Telefon štev. 53.

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

Telefon štev. 53.

priporoča - -
svoje izborni

marčno, dvojno marčno in izvozno pivo

v sodčkih in
steklenicah.